

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sręda. 4. d.

mali Travná 1798.

Nro. 27.

Lublana.

Benęshke novize pravio: Slęherni dan vezh Rimzov perhaja v' Toskano, katęri od tam prozh potegujejo. Nevęmo, kako dolgo bode Papesh v' Sieni ostal; eni rezhejo, de pojde v' Benędke, kakor si je od perviga sbral.

Trinajsti Sufhza so v' Mantovi oklizali pismo generala Berthier rekozh: Mantovzi naj ględajo svoje sovrashnike is męsta spravi-
ti, inu lę same republikanze ohraniti. Katęrim nova oblast nedopade, naj savershejo vse upanje, sakaj Mantova nebode nikol vezh
pod

pod poprejšhno oblast perfhla. Al je to pismo reš od generala, bi snalo pomislik delati, ker ni dan sapisan, kedaj je sturjeno.

Posnišhi pisma is Benedškiga pravio: Zesar dobi Mantovo, Majland, Ferrara, Bologna, otoke Corfu, Zefalonia, Zante, inu en del Shvajza; namešti tiga ne da nizh drugiga, kakor pred dvema letma dobleni kos Polške deshele, kateri bo med kurfirshite rasdelen. Rim pade Vajvodu is Parme, kateri bo Rimski Kral; Papesh bo imel perhodke Rimskiga polja, kar se Campagna imenuje. Sin vajvoda Parme ostane Vajvod v' Parme; Genova bo dana Sardiniskimu Kralu; inu na to visho bi bila Lashka deshela med Zesarja, dva Krala, eniga noviga Krala, inu dva stara Vajvoda rasdelena. — Al na Beneshkim od tiga rasdelenja sareš vedo, inu al je to reš, nemoremo dobri stati.

Dunej 24. Sushza.

Sedemnajsti dan Sushza so nih kralęva visokost Vajvod Karl Poglavar inu General Kapitan na Pęmskim is Duneja sdravi v' Prag perfhli.

Fushinar gospod Hohkofler v' Vorderbergi na Shtajerškim je letal dal sa vojsko sto goldinarjov is svoje lastne dobre volje.

Shpania,

Shpanška mnoshiza bark pod povelam Admirala Malsaredo je samih sedem dni na

morji bila, inu shtirnajsti dan spet v' brod Cadix nasaj pertekla. Se nam sdi, de je sato vun mahnila, de bi angleske pred brodam stojezhe barke popadla, al te so prenašlo se vmaknile; kakor hitro je shpanski admiral svedel, de je vsa angleska mnoshiza se vkup sterna, je sa dobro sposnal v' lupino nasaj roge potegniti. Sedaj bodo sheftire barke napravlene, shpanzi mozhnishi, inu si bodo upali, se s' anglesam pomeriti.

V' Londoni so she svedeli, de so Shpanzi nasaj shli. Tudi vedo, de so dve barke spremili, katere so v' Ameriko pelale shivo frebro sa nih slate rude lozhiti, katere tamkaj delajo; tudi so spremili nekaj kupzhifkeh bark v' Indio vezherno; ker dve barke nista nasaj perfhle, kashe, de ste s' unimi v' Ameriko shle. Is vfiga sposnamo, de shpanzi niso Anglesam kos na morji, ampak se jih boje; sakaj anglesi so urni, fku-sheni, fkozhni, ferzhni; she nobeden jim ni v' morfki voshni dosdaj prevsel.

Lafhko.

Zisalpinzi so Papeshovimu poslaniku rekli, de ga nesposnajo sa poslanika od zhasa, kar je Papesh odstavljen od posvetne oblasti, vunder mu nebranio, v' nih deshelah na tihim sam sa sebe prebivati.

Zisalpinska oblast je flishala, kako nih dosti shelę pod staro oblastjo biti, satorej je per-

perfhlo povele: fleherni bode ojtro pokorjen, kirkol svęso dęla s'unajnimi oblastami, al zhes sedajno oblast v' Zisalpinii hudo govori.

Narmajn per voli s'novinami so ti, kateri so popręd pod Benedke flifhali, to je Brescia inu Bergamo; she le uni dan so v'męsti Castiglione rojili, inu pod zesarfko oblast priditi shęli. — Kakor so si postlali, tako naj leshe; dokler se im glava sbrihta; sedaj so she piani, al kader se bodo stręsvali, bodo ględali debęlo, kako dalezh so se safhli, kader niso s'dobrim sa dobro vsęli.

Nękaj franzoske vojske je bilo is lafh-kiga na poti pruti Anglii, sedaj so prejeli povele, se na Lafhko nasaj verniti.

Is Genove pishejo: 28. Svizhana je od naf fhlo dva tavshent franzosov pruti Majlandu; prvi Sufhza je k'nam perfhla prędna vojska franzoske vojske, katera novizh na Lafhko grę inu trideset tavshent mōsh snefe. General Berthier je bil tukaj v'Bolonii, na naglim ga je en tekar v'Majland poklizat perfhel.

Nasnanja is Rima kashejo, de ludje so po vfeh Papeshoveh deshelah nevolni nad vsemi prekuziami. Franzoskim soldatam so ględali gobez samafhiti, ker so jim plazho vshteli, general Massena jim je shel is poti,

ti, kër ga nemorejo terpëti; generala Dallemagne inu Vial tolashita ludi mëstnane inu foldate. Soldatam pravita, varujte se Rimzov, sakaj oni so shëft vafhiv tovarshov prebodli v'mësti Veletri; Rimzi vaf nera-di vidio; sej je ozhitno, de se zhes vaf vsdigujejo. General Murat je mogel s' bojam ludi premagati v' Veletri, Albano, inu Castello. Nevola nad franzosmi je per ludstvu taka, de so mogli oklizati, flëdniga ob glavodjati, kirkol porezhe, de bi rajshi Papesha na starim mësti imel. Sarëf so shë vezh takih ob glavodjali inu vstrelili, katëri shëlë staro Papeshovo oblast. Naj franzosi glëdajo, zhe jim Rimzi hlazhe pomërio; s' Laham ni shale.

Pisma is Rima trëtti dan Sufhza govore: sedaj je en malo bol tiho. General Dallemagne je oklizal, kar je is Parisa dobil od Visharjov, kir pishejo, de Rimzi so sa franzoske perjatle sposnani; general naj glëda franzoske sholnerje perdershati, de ne bodo ludem krivize dëlali, Rimzam se ima sa shivesh preskerbëti, nobena ozhitna shata-tva, ali bukve, ali podoba se nima prozhjemati. — Is tiga saftopimo, de se franzosi vunder en malo bojë Rimzov, inu sazhenajo lëpshti ravnati.

Tudi je general Rimzam pervolil imëti lastne foldate inu shrashe; katëri so bili v' Papeshoveh flushbah, prejmejo tudi sedaj deshelne flushbe, zhe so sa to; ako pa ne, se jim more pension dajati.

Kardinal Vicari je pastirsko pismo med ludi dal, de naj bodo pokorni, mirni, inu poterpeshlivi.

Vsi unajni mafhniki, kir niso rojaki papeshovih deshel, se morejo popisati.

Franzia.

Papeshovi poslanik Marchese Mafsimi je bil v' Parisi savol nam nesnane rezhi sapert, sedaj so ga prostiga spustili.

Visharjam je pervoleno, de smejo 'sa sto millionov denarjov sturiti; zhe bodo, slata, srebra inu bakra sadofti imeli.

V' Strafburgi delajo eno na dalezih pisaliske; take dalezih pisalisha mislio na vseh mejah postaviti, de bodo od vsih krajov hitrihi nasnanja v' Paris perhajale.

En tilao redki inu sami isgled zhloveske rodovitnosti je kar se je sgodilo v' okrajni Pas de Calais: 24. dan Svizhana je v' kraji Verhok ena shena rodila sheft otrok, vsi so prezej po porodi vmerli, oni so bili presgodniki. Ravno ta dan je ena druga 4. otroke rodila, sdrave inu terdne, kateri dolgo shivljenje obetajo.

Anglia.

Angleski dvor je sapovedal vse unajne barke pobrati, katere so franzoske, shpanfke,

fke, batavfke, ali v'tę deshele blago vo-
sio, al ga is njih deshel drugam pelajo.

Batavia.

Batavzi svoje rane zęlio, kakor narbol
morejo, katęre so jesęn na morji skupili;
franzosi jim pergovarjajo vse anglesko bla-
go prepovedati.

Povędanje od slovenfkiego jesika.

Ozhętu Marku smo hvaleshni sa vezh re-
zhi. On je spęt branje med ludmi rafhiral,
od trideset lęt se skoro vsaki pastir inu pasta-
riza brati nauzhila. Dosti bukv je med lu-
di dal; jesik semtarkje v'bukvah ozhistil,
omezhil, inu lępfhi peręsal.

Al nekatere rezhi sastopnim niso dopad-
le; on je namrezh stare mejnike bres usroka
prestavil; od stareh grammatik odstopil; pi-
sal, kakor Lublanski predmęstnani govore;
ni ględal na zhistifhi jesik polanzov, inu
dalezh od Nęmzov stojęzhih starih krajnfkih
sarodov. On je prevezh nęmshoval, namę-
sti de bi bil slovenil. V'enkaterih besedah
je bres potrebe hravatil, v'drugh premalo
unajne slovenze zhiflal, kęr je lahko inu
tręba.

Eden njegovih jogrov sposna, de se je
dosti od njega nauzhil; vunder sedaj vidi,
de je potrebno tudi stare grammatikarje po-
flufhati, katęri so pred njim pisali.

Od tot pride, de ozhe Marka per nas
nobeniga nima, kir bi se po njemu popolnini
der-

dershal; prestavlavzi svetiga Pisma inu drugi-uzheni od njegove vishe odstopajo, inu se blishajo starishim pifarjam v' jesiki inu v' pisanji.

Is tiga sklenem, de bi dobro bilo, fko-ro eno grammatiko inu Besedishe viditi, v' katerih bi se krajnski jesik v' tvoji zhistosti najdel, stari mejnik le is potrebe prestavil, govor po tih naukih perresal, kakor so ga drugih jesikov uzheni lepotili, inu se nizh nesapljetalo, temuzh isrekovanje sa ushesa, pismo, inu sa pesem perlizhno naredilo.

Shitna zena v' Lublani na tergu
31. dan Sufhza 1798.

	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Psheniza 1. mernik	1	53	1	51	1	42
Turfhiza - - -	1	17	—	—	—	—
Rosh - - - -	1	22	1	17	1	14
Jezhmen - - -	—	—	—	—	—	—
Profo - - - -	—	—	—	—	—	—
Ajda - - - -	1	15	1	8	—	—
Oves - - - -	1	1	—	—	—	—

Vendana od Lublanske mestne Gospofke
na 31. dan Sufhza 1798.